

Fiskets Gang

Utgitt av Fiskeridirektøren.

Kun hvis kilde oppgis, er ettertrykk fra „Fiskets Gang“ tillatt.

32. årg.

Bergen, Torsdag 14. mars 1946.

Nr. 9.

Abonnement kr. 10.00 pr. år tegnes ved alle postanstalter og på Fiskeridirektørens kontor. Kr. 16.00 utenlands.

Annonsepris: Pristariff fåes ved henvendelse til Fiskeridirektørens kontor. „Fiskets Gang“'s telefoner 16 932, 14 850.

Postgiro nr. 691 81. Telegramadresse: „Fiskenytt“.

Uken som endte 9. mars:

Fremdeles glimrende skreifiske.

Rekordukefangst på 22 046 tonn i Lofoten.

Tilfredsstillende ukeutbytte av vårsildfisket, 969 000 hl.

Totalfangst skrei 83 216 tonn. — Totalfangst vintersild 3 201 964 hl.

Værforholdene i uken som endte 9. mars var gode overalt med gjennomgående fullt sjøvær. Skreifiskeriene på strekningen Troms—Lofoten gir enestående rikt utbytte. Lenger sør viser skreitallene bra øking. Vintersildfisket ga tilfredsstillende ukefangst, men det er nå tegn som tyder på at fisket slakker av. En kan derfor gå ut fra at sluttkvantumet ikke blir som forventet i forhold til deltakelsen. Fet-sild- og småsildfisket i Troms gir fortsatt godt utbytte. Kystfisket viser seg økende.

Skreifiskeriene.

Der er anmeldt fisket pr. 9. mars 83.216 tonn skrei. Det er ingen tidligere år som kan oppvise maken til dette kvantum på samme tid av året. Det eneste år som har et noenlunde like stort fiskeparti er 1929, da der den 9. mars var oppfisket 81.529 tonn. I dette tall er imidlertid inkludert 8288 tonn som utbytte av Finnmarks vinterfiske, mens der i årets oppgave ikke er notert et eneste tonn på Finnmark.

T r o m s: Der tas meget gode fangster. En nevner i fleng av siste ukes resultater: juksafangster i Bjarkøy på 100—2400—2142 kg, linefangster 2000—10.000—6000 kg, Berg og Torsken 500—8700—2000 kg, Tromsø 2100—18 400—7600 kg, Tromsøy-sund gjennomsnittlig på garn 4000 kg. Fylkets kvan-

tum er på 10.002 tonn, hvorav i siste uke 2013 tonn. Tatt i betraktning at Nord-Troms er et krigsherjet distrikt, må en si at fisket har tatt seg hurtig opp i forhold til krigsårene.

Vesterålen—Yttersiden: Der kan nå noteres en del fraflytning fra værene. Fiskerne tar til å reise til Lofoten, skjønt fangstene i distriktet fremdeles er upåklagelig. Der var fullt sjøvær overalt med garnfangster i Andøya 500—4500—1700 kg, linefangster 1150—6000—1700, kg, i Øksnes og Langenes garnfangster på 1200—4000 kg, småvadfangster 1100—4200 kg, Bø i Vesterålen garnfangster på 500—4300 kg, linefangster 470—1250 og juksafangster 200—1200 kg, Borge garnfangster 1200—3200 kg, linefangster 2000—3600 kg, juksafangster 1600—2000 kg. Ukefangsten i Andøya var 261 tonn, Øksnes og Langenes 775 tonn, Bø 273 tonn, Borge 455 tonn og Gimsoy 157 tonn. I sin helhet er det fisket i distriktet 15.305 tonn som er fra 5420 til 10 004 tonn mer enn på same tid i noen av de 10 foregående år. Det har aldri vært fisket mer skrei i distriktet enn i år.

Lofotfisket: Ukeøkningen i Lofoten —22 046 tonn — har ikke sitt sidestykke. Totalfangsten pr. 9. mars på 54.745 tonn har heller ikke tilnærmedesvis sin make på denne årstid. Det nest beste år er 1929

med 44 600 tonn. Det har gjennom hele uken foregått er rikt fiske omtrent uten unntakelse fra samtlige vær, men rikest er fisket i Midtre Lofoten, til dels i den vestligste del av Østlofoten. Garnfangstene er som vanlig størst, men dessuten gjennomgående jevnest og best. Lineutbyttet er jevnt uten å imponere. Juksafisket er vekslende — somme steder smått.

Med svære fiskepartier er det ikke til å unngå at der oppstår kjøpermangel og det er godt mulig at situasjonen vil forverre seg. Flere kjørefartøyer er fullastet og går til sine hjemsteder med fisken for å losse og vende tilbake på ny tur. Hjellmaterialet er sterkt nedslitt, og på grunn av materialmangel har tilstrekkelige fornyelser ikke funnet sted. Når kulden fortar seg, vil det være mer merkbart at denne mangel er til stede. I trandamperiene er der stor mangel på emballasje.

Fisken blir noe mindre etterhvert, men holder seg fyldig. 100 stk. garnfisk veier 409 kg, linefisk 363 kg, juksafisk 370 kg. Til framskaffelse av 1 hektoliter lever medgår 800 kg garnfisk og 900 kg line- og juksafisk. Transprosenten er gått ned 2 pst. til 50 pst.

Deltakelsen i fisket økte i uken med 500 fiskefartøyer til 5481 med en bemanning på 20.128 fiskere. Denne deltakelse må anses som rimelig i forhold til fiskekvantumet. I både 1940 og 1939 var der framført over 6000 båter med størst bemanning i 1939 med 22.688 fiskere. Av båtene fisker 805 med garn, 1624 med liner og 3052 med juksa.

Av landkjøpere er der framført 292 (ukeøking 16), av kjørefartøyer 127 (ukeøking 32). Der er 69 trandamperier i drift.

For øvrig opplyses at daglinefisket og fisket med snik tar til den 12. mars.

Utsiktene til fortsatt rikt lofotfiske er uforandret.

Helgeland—Salten: Mange av fiskerne er nå gått til Lofoten og fisket er avtagende. Der er oppfisket 560 tonn, hvorav i uken 35 tonn. Kvantumet ligger meget fordelaktig an i forhold til tidligere år.

Vikna fiske: Fisket som har vært i gang i noen tid har gitt en totalfangst på 142 tonn, — et bedre utbytte enn noen av årene tilbake til 1937 med 149 tonn.

Sør-Trøndelag: Der meldes om avtagende fiske for Halten og Kya. Ukefangst i Halten ble 7 tonn skrei, Sula 146 tonn, Kya 81 tonn og i Titran 54 tonn. I alt er der i fylket fisket 1107 tonn skrei mot 1038 i fjor. Resultatet må betegnes som ganske bra.

Møre og Romsdal: Deltakelsen i fisket er økende og fangstene likedan. En nevner garnfangstene for Romsdal med 245—3850 kg, Borgundfjorden (småbåter) 90—950 kg. For øvrig tas det linefangster opptil 1770 kg på Nordmøre, 1200 kg for Romsdal og 1500 kg for Sunnmøre. Snørefangstene er ganske bra. I uken ble det fisket 767 tonn forsk og i alt er der fisket 1355 tonn mot 1259 tonn samtidig i fjor, som nest beste resultat i 10-årsperioden.

Vintersildfisket.

I ukens løp ble det oppfisket 968 929 hl vårsild — et tilfredsstillende resultat. Fisket slo blant annet meget bra til på grunnene utfor Egersund, således først og fremst på Klettagrunnen, men dessuten delvis bra på Løsgrunnen. I farvannene nord for Haugesund ved Urter, Røvær, Sørøyene nordover mot Espevær har garnfisket vært mindre enn ventet, enskjønt der har vært noen gode fangstdager, især ved Urter. Snurping har pågått i Haugesundsområdet på noenlunde de samme felt som settegarnfisket. Etterhvert har silden trukket nordover. Fisket før helgen foregikk således mellom Røvær og Espevær. Snurperne har stadig hatt en del sild for seg, men fangstene har i det store hele vært små og utbyttet av snurpefisket i sin helhet bare noenlunde. I Sogn og Fjordane har det pågått et til dels godt drivgarnfiske, likeledes på Møre og utfor Titran. Mot slutten av uken slakket fangstene sterkt av på Møre og for Titran. Det gikk også tilbake med settegarnfisket sørpå. På grunnene utfor Egersund kvitet silden sjøen (gyting foregikk) på Klettagrunnen, Løsgrunnen og Kjesholmsgrunnen.

Ved ukeskiftet later det derfor til at fisket i sin alminnelighet er i avtagende.

Av vintersild er der oppfisket i alt 3 201 964 hl mot på samme tid i 1945 2 758 295 hl. Av årets kvantum er 14 258 hl blitt opptatt med landnot, 1 272 564 hl med snurpenot og 1 915 142 hl med garn. Landnotfisket må betegnes som helt mislykket.

Fetsild- og småsildfisket.

Der er meget gode fangstmuligheter og meget godt fiske i flere fjorder i Troms, men deltakelsen er liten. Det opplyses at bare ca. 20 bruk deltar i fisket, som i siste uke ga en samlet fangst på rundt regnet 60 000 hl. Det beste fiske foregikk i Kalfjord, hvor snurpefangstene er oppe i 1800 hl. For øvrig fiskes det godt i Bjarkøy og i Kvernsundet, enn

Fort. s. 90.

Rapport nr. 5 om forskelsket pr. 9/3 1946.

Distrikt	Kg. fisk pr.		Anvendelse		Lever		Rogn						
	Ukefangst	100 stk. fisk sløyd	Hil. lever	Transpro-sent	Antall fiske-fark.	Antall mann	Anvendelse		Lever		Rogn		
							Hengt tonn	Saltet tonn	Fersk tonn	Filet tonn	Damp-tran hl.	Filet tonn	Saltet hl.
Finmarkvinterfiske	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Troms	2013	300 - 450	800 - 1500	40 - 55	—	10002	186	7657	2065	94	4218	1748	3852
Lofotens opps.d.	22046	363 - 409	800 - 900	50	35481	20128	13526	35424	5458	337	28717	—	332646
Lofoten forøvrig	2142	330 - 420	650 - 1000	40 - 55	9262	1760	2393	8998	3775	139	9074	—	4938
Vesterålen	35	—	—	—	—	—	117	37	388	18	327	12	67
Helgeland-Salten	142	—	—	—	—	—	1	—	141	—	45	—	59
Nord-Trøndelag	288	—	—	—	—	—	1107	51	1054	2	135	136	74
Sør-Trøndelag	767	300 - 350	800 - 1250	49 - 54	866	2600	1355	36	1312	7	468	—	172
Møre og Romsdal	27433	—	—	—	—	—	16223	52203	14193	597	42984	1896	41808
Tils.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Sammenlikning med tidligere år.

Ar	Tonn sløyd torsk										Anvendelse forsk					
	Troms	Lofotens opps.d.	Lofoten forøvrig og Vesterålen	Helgeland - Salten	Nord-Trøndelag	Sør-Trøndelag	Møre og Romsdal	Tils.	Hengt tonn	Saltet tonn	Fersk tonn	Fersk filet tonn	Hengt tonn	Saltet tonn	Fersk tonn	Fersk filet tonn
1946 til 9/3	10002	54745	15305	560	142	1107	1355	83216	16223	52203	14193	597	42984	1896	41808	16350
1945 - 10/3	2688	22386	7235	291	—	1038	1259	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1944 - 11/3	1922	32543	7788	399	24	606	752	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1943 - 6/3	3194	13924	5397	62	—	40	293	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1942 - 7/3	4524	22497	8421	218	19	529	848	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1941 - 8/3	4438	20794	9120	142	42	320	1177	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1940 - 9/3	10379	24673	7900	150	—	200	957	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1939 - 11/3	10320	29460	9885	109	42	378	772	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1938 - 12/3	6254	16321	5301	167	—	183	604	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1937 - 6/3	7177	18876	8015	647	149	654	1114	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1946	2545	14026	3992	149	41	343	417	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1945	675	5890	1838	73	—	333	360	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1944	518	8589	2042	105	8	173	227	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Ar	Anvendelse biprodukter										Lofoten					
	Damptran hl	Lever til annen tran, hl	Rogn 100 stk	Rogn 100 stk	Rogn 100 stk	Rogn 100 stk	Rogn 100 stk	Rogn 100 stk	Rogn 100 stk	Rogn 100 stk	Damptran hl	Tilts.	Møre og Romsdal	Hengt tonn	Saltet tonn	Fersk tonn
1946 til 9/3	42984	1896	41808	16350	337	28717	32646	363/409	800/900	127	5481	20128	50			
1945 - 10/3	16809	264	9208	16893	13294	11450	7566	360/400	820/950	54	4284	19508	49			
1944 - 11/3	17661	165	7620	28579	18832	12872	6200	340/420	940/1084	37	4434	16192	48			
1943 - 6/3	8474	1282	4639	11734	10479	4378	3295	375/412	1080/1224	61	3519	13902	43			
1942 - 7/3	14655	374	8965	16965	7529	6507	6485	280/480	900/1280	45	3604	11485	38-49			
1941 - 8/3	19237	400	10259	16861	4472	7800	6636	400/550	800/1270	59	3647	13628	43-55			
1940 - 9/3	30036	1821	19363	11589	3229	11102	11704	350/460	800/1200	64	6052	20607	46-57			
1939 - 11/3	34198	1764	26980	16704	—	14245	17331	340/420	800/1250	225	6531	22688	47-54			
1938 - 12/3	16601	1264	12902	9582	1821	7496	7696	310/500	800/1200	189	5180	19320	45-55			
1937 - 6/3	21371	326	14340	9996	1061	10288	8506	340/415	750/1150	167	5207	18662	46-55			
1946	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
1945	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
1944	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			

¹⁾ Herav 80 tonn saltfilet. ²⁾ Herav sukkersaltet 4315. ³⁾ Herav 805 gambåter, 1624 linebåter, 3052 juksabåter, hvorav i Østloften 661/742/4679, Vestloften 126/704/375, Værøy og Røst 18/178/0. Der er fremmet 292 landkjøpere, 127 kjørefartøyer og 1 drift 69 damperer, hvorav 1 på sjeen. ⁴⁾ 609 hl lever til tran etc. er ført vekk fra distriktene. ⁵⁾ Omfatter deltakelsen i Andøy, Øksnes og Langenes, Bø samt Borge oppsynsdistrikter. ⁶⁾ Herav 2 tonn rotskjær.

Vintersildfisket pr. 10. mars 1946.

Anvendelse	Oppfisket pr. $\frac{3}{8}$	Dagsfangst						Total fangst 1) $\frac{10}{8}$	Mot i fjor samme dato
		$\frac{4}{8}$	$\frac{5}{8}$	$\frac{6}{8}$	$\frac{7}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{9}{8}$ $\frac{10}{8}$		
Eksportert fersk	292 839	5 700	26 360	24 684	20 365	20 473	26 677	417 098	331 361
Saltet	571 717	2 679	35 246	42 489	34 109	26 565	20 228	733 033	473 957
Hermetikk	103 958	3 345	13 404	7 224	4 230	4 960	7 829	144 950	123 751
Fabrikk-sild	1 141 805	4 736	95 993	145 684	130 503	121 727	116 822	1 757 270	1 572 986
Agn	60 050	279	3 097	1 331	1 822	1 260	1 047	68 886	46 417
Fersk innenlands	62 666	895	5 247	3 881	4 513	1 600	1 925	80 727	209 823
Ialt	2 233 035	17 634	179 347	225 293	195 542	176 585	174 528	3 201 964	2 758 295
<i>Fangstredskap:</i>									
Landnot.	8 573	—	3 597	—	1 300	788	—	14 258	205 814
Snurpenot.	1 015 117	7 539	39 576	61 547	47 560	39 173	62 052	1 272 564	1 139 520
Garn	1 209 345	1 0095	136 174	163 746	146 682	136 624	112 476	1 915 142	1 412 961

1) Herav storsild henholdvis: 130 470 — 333 540 — 42 455 — 776 494 — 43 063 — 48 258 — 1 374 280 — 8573 — 800 723 — 564 984.

videre i flere fjorder i Lyngendistriktet. Silden er av størrelse 20—34 stk. pr. kg, til dels mindre og anvendes hovedsakelig i sildeoljeindustrien.

Kystfisket for øvrig.

De gode værforhold har gitt bedre utbytte av småfiskeriene med liner og garn langs kysten, men skrei- og vintersildfiskeriene legger beslag på den største delen av fiskerne.

I Vågsøy—Bremangerområdet i Sogn og Fjordane har det vært en påtakelig bedring i torskefisket, som har gitt opptil 1800 kg på garn for Bremanger. Etterhvert som sildefisket avtar ventes det at flere fiskere vil gå over til drift med torsk- og seigarn.

Seigarnfisket i vårsilddistriktene i Sunnhordland og Måløy gir delvis bra utbytte. Fangstene i siste uke har dreiet seg om ca. 5000 kg på turen. Fisket foregår på Aktivegga.

Litt av hvert.

Nye redskap i Lofoten. Fiskerikonsulent Kristensen som driver forsøk med nye redskaper i Lofoten telegraferer 8. d. m. fra Svolvær: »Forsøk med synkepose, jfr. Lofotberetningen 1942, har hittil gitt fangster fra 100 til 1700 fisk pr. trekk. Største dagsfangst 14 300 kg. I dag levert ca. 8000 kg levende fisk til brønnkutter for transport til Trondheim. På annet sted bringer vi utdrag av Kristensens rapport om forsøkene i 1942.

Selfangstskutene slutter sildefisket.

11 sunnmørsskuter drar til Vestisen.

Selfangstskutene som har drevet snurpefiske i vinter vender nå hjemover for å gjøre klart for Vestisen. De fleste

av dem er allerede kommet, og resten ventes i løpet av de første dager. Etter hva »Sunnørsposten« erfarer 5. mars, er følgende selfangstskuter kommet tilbake til Ålesund: »Kvitungen«, »Fangstmann«, »Flemsøy«, »Årvak«, »Rundøy« og »Polartind«. »Fridtjof« og »Polhavet« er underveis. Arbeidet med klargjøringen begynner så snart man har fått snurpenoten og det øvrige utstyr fra sildefisket på land.

Foruten de nevnte skuter skal også »Grande« til Vestisen. Den har ikke drevet snurpefiske i vinter. Videre skal »Signalhorn« og »Polaric« avgårde. De ligger for tiden på verksted for istandsetting og oppussing.

De øvrige selfangstskuter, »Vedemann«, »Furenakk« og »Hvalrossen«, kommer imidlertid ikke avgårde. De må gjennomgå omfattende reparasjoner før de blir i stand til å drive selfangst.

Samtlige skuter kommer til å dra avgårde i løpet av neste uke. Fangsten i Vestisen begynner den 22. mars, og varighet avhenger selvsagt av hvordan is- og værtilhøvet vil arte seg. Vanligvis ligger de på feltet i 5—6 uker og opp til 2 måneder.

Det har ikke vært drevet selfangst i Vestisen siden våren 1940, da den ble avbrutt av krigen. I selfangstkreiser regner man med at det skal være de aller beste utsikter for god fangst i år. Seks års fredning skulle etter vanlige beregninger gi muligheter for storfangst, dersom bare vær og is gjør det mulig å drive fangst, slutter »Sunnørsposten«.

Når alle gode krefter i fiskeriadministrasjonen medvirker, skal »Fiskets Gang« bli et godt tidsskrift som også internasjonalt holder mål. Vi har hatt mange vansker å kjempe med i starten, men kan glede leserne med at vi har fått tilsagn fra Statens Fiskeriforsøksstasjon om medvirkning. Vi tør også regne med at samarbeidet med Havforkningsavdelingen vil fortsette. Og til leserne utenom administrasjonen vil vi gjerne si: Skriv til »Fiskets Gang«, dersom det er spesiell spørsmål De ønsker tatt opp! Vi vil ta hensyn til ønskene så langt som overhodet mulig.

Fiskerikonsulent Devold, som også denne vinteren driver arbeid med å prøve reker som agn, telegraferer 8. mars fra Svolvear blant annet at alle rekeene som Agnforsyningen kan skaffe, går unna i Østlofoten med utmerket resultat.

Som et apropos til vår artikkel om FAO's fiskeri-program kan nevnes at danske sosialøkonomer i følge »Børsen« har vedtatt en resolusjon der det på bakgrunn av nøden i den øvrige verden anbefales en kraftig nedskjæring av det danske forbruk av levnettsmidler av animalsk opprinnelse, så som kjøtt, smør, melk, ost og egg.

Situasjonsrapport for januar og februar i år.

Fra fiskeriinspektøren på S k a g e r a k k y s t e n, dater! 4. mars: På grunn av uavlattelig reisefravær og nå til slutt på grunn av sykdom har jeg dessverre ikke hatt anledning til å få sendt situasjonsrapportene på vanlig måte. Fiskeriet har imidlertid vært helt ubetydelig i disse måneder, og jeg skal nå gi en kort oversikt over disse.

På Sørlandet begynte året med stormende vær, og med enkelte korte perioder har det vedvart både januar og februar måneder ut. På grunn av været og delvis også på grunn av agmangel samt endelig på grunn av sterk redskapsmangel, har fiskeriet på Sørlandet i de forløpne 2 måneder vært helt ubetydelig. Der har vært fisket litt torsk og kolje på bakker i fjordene, og i vestre del av distriktet har der også vært drevet litt håbrannfiske. Det vanlige fjordsildfiske med garn har imidlertid vært ubetydelig, og dette er også delvis årsaken til den nevnte agnmangel.

For øvrig har fiskerne på Sørlandet alt overveiende vært opptatt med forberedelsene til vintersild-fiskeriet på Vestlandet. Allerede i januar avgikk en del skøyter fra Vest-Agder nordover for å delta i storsildfiske, og i første halvpart av februar avgikk ca. 150 skøyter fra Agderfylkene for å delta i vårsildfiske ved Egersund som nettopp nå i de siste dager har slutt til.

I Oslofjorden har også været vært til hinder for et kontinuerlig fjordsildfiske. Brislingfiskerne har riktignok vært ute og søkt etter brisling, men det dårlige vær forhindre dem i å komme utenskjærs. En del småfangster har dog vært tatt i Tønsbergdistriktet, og brislingen der har vært storfallen og pen. Enn videre har der pågått litt fjordsildfiske av sild med hekle og garn. Silden som betegnes som blod-sild eller tonsild, har vært funnet spredt i fjorden, og man har fått en del småfangster av den.

Reketrålingen har ikke gitt nevneverdige fangster hverken av reker eller fisk. Uvær har hindret dette fiske det meste av tiden.

Linefiske har vært forholdsvis bra med vanlig deltakelse og fangster etter årstiden. Snurrevadfiske i Oslofjorden har vært forholdsvis lite hindret av været og har gitt forholdsvis jevne fangster på mellom 100 og 200 kg torsk, hvitting og annen fisk pr. båt pr. dag.

Nedslaget i fiskeprisene har gjort fiskerne sterkt motløse. De ser mørkt på situasjonen, idet de regner med at fangstene med den sterkt reduserte redskapsmengde blir så små at de med de nåværende priser snaut nok makter å kunne få dekket sine utgifter, og det er å frykte at mange av dem vil søke seg over i mer lønnsomt arbeid.

Utlendet.

Der er flukt

over amerikansk forretningsliv i fiskebransjen. Fryseteknikken muliggjør salg av ferdiglagede måltider av sjøprodukter.

I følge »Commercial Fishermen's Weekly« har New York-firmaet The W. L. Maxson Corporation bekjentgjort at ferdiglagede måltider også av sjøprodukter heretter skal være å finne i omsetningen i rikelige mengder og variasjoner.

Firmaet har i løpet av de siste 9 måneder levert 500 000 enkeltmåltider til Naval Air Transport Service. Det var kjøtt med 2 sorter grønnsaker, anrettet på en spesiell kartongplate, kokt og så frosset.

I løpet av 1946, forteller herr Maxson, skal det stå 25 millioner slike enkeltmåltider til amerikanske husmødres disposisjon, og etter lengere tids forberedelser akter firmaet også å la ferske sjøprodukter inngå som råstoff i sin ferdigmatproduksjon.

Herr Maxson mener at fisk er lite populært blant amerikanske husmødre, fordi de ikke liker fiskelukten i huset under kokingen, og fordi folk flest har mindre rede på hvordan de skal velge ut og behandle ferske sjøprodukter.

»Vi vil koke sjøproduktene for dem«, sier herr Maxson, »og tror at det vil føre til en betydelig øket omsetning. Vi oppretter vårt etablissement i et av fiskeværene på Ny-Englandskysten, altså så nær fiskens og hummerens naturlige tumleplass som mulig. Der skal vi påta oss hele behandlingen av produktene — koke dem i vår spesielle ovn.«

Sjøproduktene vil bli anrettet på samme måte som kjøttmåltidene — i enkeltmåltider for hjemmene og i større portsjoner for etablissementer. De vil bli kokt og derpå hurtigfrosset. Varen kan selges fra de vanlige kjøleskap i butikken, må tines opp av forbrukeren og kan dernest bli varmet i sin egen pakning. På denne måte vil husmødrene bli spart for den ubehagelige fiskelukten.

Firmaets menyer vil innbefatte sverdfiskstek, muslingretter, krabbe, »clam chowder« (en slags skjellsuppe), ristet østers, ristete skjell, tungefilet og andre populære sorter.

For egen regning vil vi legge til at dette kanskje vil vise seg å ha en framtid også i Europa. Hybelleligheter, tekkjøkkener, travelt opptatte husmødre, vanskelig om tjenerhjelp og liknende, som nå er dagens orden i vår verdensdel, skulle legge grunnlaget for et mer rasjonelt matstell.

Det svenske sildefiske.

Gøteborg 5. mars: I uken som endte 2. mars ble det oppfisket 1515 tonn mottrålsild og 141 tonn snørpvadsild. Prisene var henholdsvis 18 til 35, gjennomsnittlig 20 øre pr. kg og 20 øre. Der er siden sesongens begynnelse den 1. juli 1945 fisket 547 tonn garnsild, 1360 tonn damptrålsild, 21 506 tonn mottrålsild og 9360 tonn snørpvadsild, til sammen 32 773 tonn, hvorav saktet 14 039 tonn.

Færøyane

bygger opp igjen fiskellåten. Danske skipsverft har for tiden bestillinger på 22 solide farkoster til i alt 4,5 mill. kr. Færøyane mistet 40 farkoster under krigen.

Kanada

vil selge fiskefarkoster til Europa forteller »Tidskrift for Hermetikkindustri« etter en dansk kilde.

Forts. s 96.

Utførselen av ferske sjøprodukter

	Laks, fersk			Makrell, fersk			Sild, fersk		
	Mengde	Antatt verdi pr. kg	Verdi	Mengde	Antatt verdi pr. kg	Verdi	Mengde	Antatt verdi pr. kg	Verdi
	kg	kr.	kr.	kg	kr.	kr.	kg	kr.	kr.
1885.....	627.080	1,25	783.900	1.900.860	0,21	399.200	4.435.115	0,10	443.500
1886.....	523.320	1,30	680.30	1.919.260	0,20	383.900	13.244.320	0,09	1.192.000
1887.....	657.010	1,30	854.100	966.870	0,20	193.400	9.787.240	0,07	685.100
1888.....	732.000	1,30	951.600	2.873.430	0,12	344.800	9.362.740	0,10	936.300
1889.....	692.360	1,45	1.003.900	871.290	0,15	130.700	7.360.580	0,07	515.200
1890.....	758.610	1,50	1.137.900	1.161.681	0,18	209.100	6.210.450	0,065	403.700
1891.....	1.026.790	1,35	1.386.200	1.135.740	0,18	204.400	9.026.790	0,075	677.000
1892.....	810.970	1,40	1.135.400	623.420	0,18	112.200	8.910.270	0,005	490.100
1893.....	692.170	1,45	1.003.600	767.560	0,16	122.800	10.482.280	0,05	524.100
1894.....	526.520	1,45	763.500	1.067.720	0,16	170.800	9.942.870	0,05	497.100
1895.....	550.620	1,35	743.300	322.150	0,19	61.200	10.578.550	0,08	846.300
1896.....	737.780	1,40	1.032.900	180.830	0,20	36.200	15.277.390	0,08	1.222.200
1897.....	982.270	1,40	1.375.200	253.240	0,20	50.600	16.779.080	0,073	1.216.500
1898.....	627.070	1,45	909.300	328.210	0,21	68.900	29.765.510	0,05	1.488.300
1899.....	750.320	1,50	1.125.500	140.180	0,21	29.400	21.650.510	0,07	1.515.500
1900.....	982.830	1,50	1.474.200	309.920	0,21	65.100	11.873.330	0,08	949.900
1901.....	856.840	1,60	1.370.900	239.220	0,23	55.000	18.461.270	0,08	1.476.800
1902.....	825.930	1,50	1.238.900	347.420	0,20	69.500	18.123.810	0,06	1.087.400
1903.....	876.090	1,50	1.314.100	410.840	0,30	123.300	24.005.840	0,075	1.800.400
1904.....	669.100	1,60	1.070.600	298.380	0,25	74.600	23.619.900	0,09	2.125.800
1905.....	810.930	1,50	1.216.400	296.510	0,20	59.300	29.643.110	0,095	2.816.100
1906.....	746.075	1,60	1.193.700	744.440	0,15	111.700	38.933.810	0,105	4.088.100
1907.....	894.960	1,70	1.521.400	983.070	0,14	137.600	51.578.490	0,09	4.642.000
1908.....	736.490	1,75	1.288.800	725.510	0,20	145.000	42.414.230	0,045	1.908.600
1909.....	670.590	1,60	1.072.900	668.940	0,20	133.800	75.480.670	0,06	4.528.800
1910.....	708.710	2,00	1.417.400	420.930	0,15	63.100	91.142.060	0,08	7.291.400
1911.....	687.470	2,00	1.374.900	562.860	0,14	78.800	80.334.580	0,11	8.836.800
1912.....	598.160	2,00	1.196.300	451.340	0,15	67.700	59.485.470	0,10	5.948.500
1913.....	623.259	2,00	1.246.500	746.915	0,18	134.500	81.473.575	0,147	11.976.600
1914.....	799.073	2,10	1.678.100	426.032	0,30	127.800	73.100.996	0,16	11.696.100
1915.....	626.230	2,10	1.315.100	378.810	0,40	151.500	58.047.030	0,16	9.287.500
1916.....	362.860	2,80	1.016.000	—	—	—	18.306.490	0,18	3.295.200
1917.....	402.160	10,00	4.021.600	—	—	—	5.533.570	0,60	3.320.100
1918.....	12.220	8,00	97.800	2.340	1,00	2.300	15.608.930	0,50	7.804.500
1919.....	192.370	5,50	1.058.000	105.340	0,55	57.900	30.165.540	0,40	12.066.200
1920.....	276.610	5,00	1.383.100	268.510	0,50	134.300	60.115.390	0,11	6.612.700
1921.....	446.640	4,50	2.009.900	330.480	0,30	99.100	56.098.980	0,12	6.731.900
1922.....	542.772	4,85	2.632.250	548.039	0,60	327.109	61.169.525	0,13	8.158.316
1923.....	534.609	4,81	2.576.438	806.931	0,42	335.388	86.470.180	0,103	8.868.086
1924.....	762.270	5,78	4.404.255	709.805	0,50	356.575	81.002.772	0,192	15.532.985
1925.....	815.376	5,25	4.280.153	226.273	0,56	126.945	95.988.881	0,202	19.390.099
1926.....	775.285	3,40	2.633.439	777.876	0,45	349.598	107.625.656	0,134	14.446.354
1927.....	640.798	2,92	1.872.792	818.696	0,37	300.644	89.642.270	0,12	10.813.368
1928.....	484.021	3,28	1.588.718	1.125.760	0,34	385.824	102.768.999	0,118	12.171.117
1929.....	586.100	3,71	2.176.120	975.959	0,38	371.999	121.044.746	0,119	14.376.454
1930.....	562.095	3,68	2.068.928	1.478.634	0,31	451.794	111.398.515	0,127	14.184.271
1931.....	602.370	2,77	1.667.734	2.271.656	0,24	551.234	75.673.339	0,133	10.093.466
1932.....	504.418	2,59	1.308.796	2.053.541	0,27	536.672	74.569.985	0,119	8.880.245
1933.....	412.116	3,05	1.255.610	1.389.420	0,28	392.779	110.651.168	0,115	12.724.213
1934.....	675.595	2,48	1.676.680	1.433.767	0,22	309.694	63.358.688	0,153	9.712.054
1935.....	784.697	2,34	1.836.584	1.044.661	0,24	250.216	98.439.905	0,13	12.571.280
1936.....	746.154	2,34	1.749.405	1.307.966	0,23	296.380	102.429.750	0,13	13.255.924
1937.....	832.603	2,91	2.426.853	1.102.713	0,26	290.716	96.294.264	0,15	14.412.276
1938.....	826.223	3,06	2.524.483	1.046.066	0,27	279.933	96.116.256	0,135	13.034.475
1939.....	839.081	3,19	2.676.612	903.037	0,29	262.072	121.372.531	0,13	16.167.913

(ikke skaldyr). Efter »Norges Handel«.

	Fisk, fersk, annen			Ialt			Av dette fisk, fersk		
	Mengde	Antatt verdi pr. kg	Verdi	Mengde	Antatt verdi pr. kg	Verdi	Mengde	Antatt verdi pr. kg	Verdi
	kg	kr.	kr.	kg	kr.	kr.	kg	kr.	kr.
1885.....	712.330	0,50	356.200	7.675.385	0,26	1.982.800	3.240.270	0,48	1.539.300
1886.....	923.110	0,40	369.200	16.610.010	0,16	2.625.400	3.365.690	0,43	1.433.400
1887.....	870.140	0,40	348.100	12.281.260	0,17	2.080.700	2.494.020	0,56	1.395.600
1888.....	1.256.020	0,40	502.400	14.224.190	0,19	2.735.100	4.861.450	0,37	1.798.800
1889.....	1.165.530	0,35	407.900	10.089.760	0,20	2.057.700	2.729.180	0,57	1.542.400
1890.....	664.400	0,35	232.500	8.795.141	0,225	1.983.200	2.584.691	0,61	1.579.500
1891.....	745.020	0,35	260.800	11.934.340	0,21	2.528.400	2.907.550	0,64	1.851.400
1892.....	573.680	0,35	200.800	10.918.340	0,18	1.938.500	2.008.070	0,72	1.448.400
1893.....	589.270	0,30	176.800	12.531.280	0,145	1.827.300	2.049.000	0,63	1.303.200
1894.....	538.230	0,30	161.500	12.075.340	0,13	1.592.900	2.132.470	0,51	1.095.800
1895.....	1.432.100	0,30	429.600	12.883.420	0,16	2.080.400	2.304.870	0,54	1.234.100
1896.....	1.151.370	0,30	345.400	17.347.370	0,15	2.636.700	2.069.980	0,68	1.414.500
1897.....	1.509.230	0,30	452.800	19.523.820	0,16	3.095.100	2.744.740	0,68	1.878.600
1898.....	2.229.290	0,30	668.800	32.950.080	0,095	3.135.300	3.184.570	0,52	1.647.000
1899.....	1.813.350	0,30	544.000	24.354.360	0,13	3.214.400	2.703.850	0,63	1.698.900
1900.....	2.231.690	0,30	669.500	15.397.770	0,205	3.158.700	3.524.440	0,63	2.208.800
1901.....	3.684.130	0,30	1.105.200	23.241.460	0,17	4.007.900	4.780.190	0,53	2.531.100
1902.....	4.704.950	0,30	1.411.500	24.002.110	0,16	3.807.300	5.878.300	0,46	2.719.900
1903.....	4.054.880	0,40	1.622.000	29.347.650	0,165	4.859.800	5.341.810	0,57	3.059.400
1904.....	3.778.420	0,32	1.173.400	28.365.800	0,16	4.444.400	4.745.900	0,49	2.318.600
1905.....	3.236.040	0,31	997.900	33.986.590	0,15	5.089.700	4.343.480	0,52	2.273.600
1906.....	3.263.450	0,27	881.000	43.687.775	0,14	6.274.500	4.753.965	0,46	2.186.400
1907.....	3.764.320	0,375	1.413.500	57.220.840	0,13	7.714.500	5.642.350	0,54	3.072.500
1908.....	5.644.710	0,31	1.771.800	49.520.940	0,10	5.114.200	7.106.710	0,45	3.205.600
1909.....	4.541.790	0,325	1.478.700	81.361.990	0,09	7.214.200	5.881.320	0,46	2.685.400
1910.....	4.520.150	0,345	1.563.600	96.791.850	0,11	10.335.500	5.649.790	0,54	3.044.100
1911.....	5.144.210	0,34	1.774.500	86.729.120	0,14	12.065.000	6.394.540	0,50	3.228.200
1912.....	5.152.730	0,35	1.822.600	65.687.700	0,14	9.035.100	6.202.230	0,50	3.086.600
1913.....	5.428.107	0,32	1.741.600	88.271.856	0,17	15.099.200	6.798.281	0,46	3.122.600
1914.....	5.011.888	0,36	1.819.700	79.337.989	0,19	15.321.700	6.236.993	0,58	3.625.600
1915.....	13.343.100	0,57	7.541.100	72.295.170	0,25	18.295.200	14.248.140	0,63	9.007.700
1916.....	15.667.170	0,65	10.250.000	34.336.520	0,42	14.561.200	16.030.030	0,70	11.266.000
1917.....	324.380	1,33	432.300	6.260.110	1,24	7.774.000	726.540	6,13	4.453.900
1918.....	319.040	1,29	410.800	15.942.530	0,52	8.315.400	333.600	1,53	510.900
1919.....	967.480	1,48	1.431.500	31.430.730	0,46	14.613.600	1.265.190	2,01	2.547.400
1920.....	1.241.120	1,30	1.618.100	61.901.630	0,16	9.748.200	1.786.240	1,76	3.135.500
1921.....	2.447.210	0,77	1.879.000	59.323.310	0,18	10.719.900	3.224.330	1,24	3.988.000
1922.....	2.226.566	1,21	2.688.835	64.486.902	0,21	13.806.510	3.317.377	1,70	5.648.194
1923.....	3.321.433	1,12	3.725.659	91.133.153	0,17	15.505.571	4.662.973	1,42	6.637.485
1924.....	6.025.293	1,22	7.373.633	88.500.140	0,31	27.667.448	7.497.368	1,62	12.134.463
1925.....	5.521.711	1,185	6.548.655	102.552.241	0,295	30.345.852	6.563.360	1,67	10.955.753
1926.....	7.770.625	0,89	6.947.029	116.949.442	0,21	24.376.420	9.323.786	1,07	9.930.066
1927.....	10.378.684	0,76	7.903.956	101.480.448	0,205	20.890.760	11.838.178	0,85	10.077.392
1928.....	13.157.127	0,67	8.826.733	117.535.907	0,195	22.972.392	14.766.908	0,73	10.801.275
1929.....	15.919.496	0,64	10.202.313	138.526.301	0,195	27.126.886	17.481.555	0,73	12.750.432
1930.....	18.848.384	0,66	12.046.228	131.787.628	0,22	28.751.221	20.389.113	0,71	14.566.950
1931.....	20.416.690	0,61	12.443.481	98.964.055	0,25	24.755.915	23.290.716	0,63	14.662.449
1932.....	24.954.539	0,58	14.582.330	102.082.483	0,25	25.308.043	27.512.498	0,60	16.427.798
1933.....	24.466.402	0,53	12.940.502	136.919.106	0,20	27.313.104	26.267.938	0,56	14.588.891
1934.....	22.811.902	0,51	11.667.254	88.279.952	0,26	23.365.682	24.921.264	0,55	13.653.628
1935.....	22.267.625	0,55	12.480.669	122.536.888	0,22	27.138.749	24.096.983	0,60	14.567.469
1936.....	24.584.991	0,58	14.162.132	129.068.861	0,23	29.463.841	26.639.111	0,61	16.207.917
1937.....	26.839.451	0,60	15.759.303	124.569.031	0,26	32.889.148	28.274.767	0,65	18.476.872
1938.....	21.896.714	0,61	13.312.190	119.891.259	0,24	29.151.081	23.769.003	0,68	16.116.606
1939.....	30.832.626	0,50	15.321.295	153.947.275	0,22	34.427.892	32.574.744	0,56	18.259.979

NYE REDSKAPER

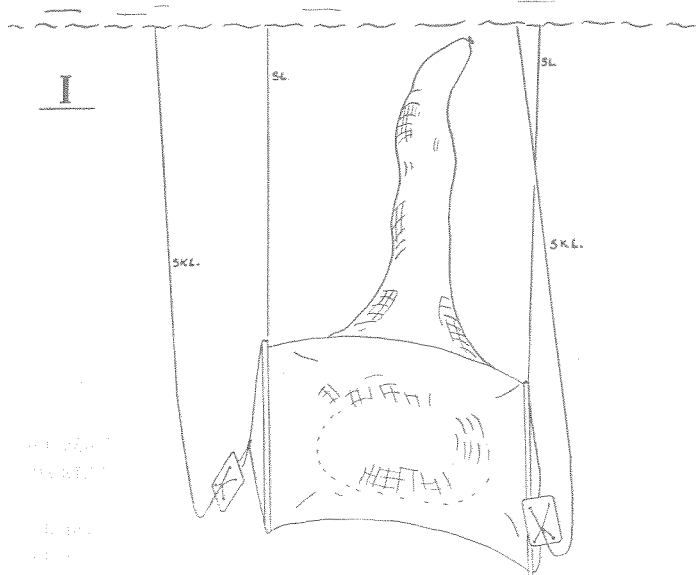
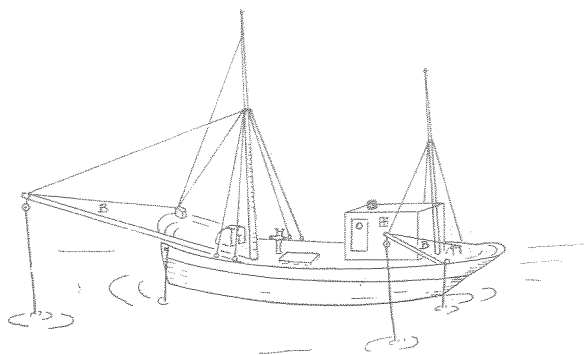
Forsøk med rundfisksnurrevad

A. Lofot

Som nevnt under »Litt av hver M. O. Kristensen i år forsøk med Det kan da være interessant å se ga etter forsøkene i 1942. Vi tar for øvrig til »Lofotfisket 1942«, trykt. Det bemerkes at de redskaper er endret en del på grunnlag av erfa

Avdøde utvalgsformann un mann *Anderssen-Strand*, var er for bedringen av driftsforhold i Lofoten, og han slo tidlig ti nye redskap med tanke på en med henblikk på en minsking og agnutgifter og derav følg fiskerne.

Det var også *Anderssen-Str* drag å foreta administreringer under forsøksdriften i fjor, o nødvendige vedtekter.

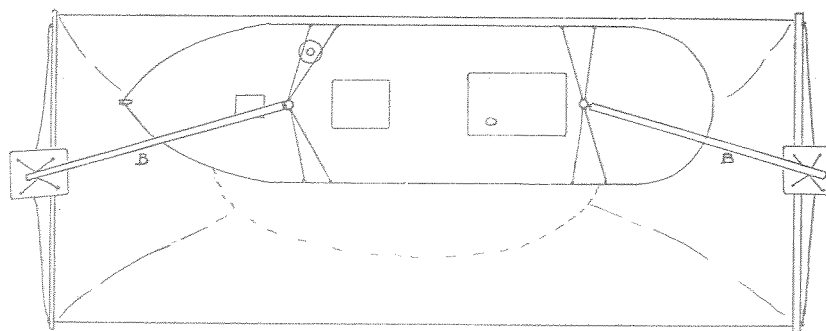

Redskapet senkes ned på høykant.

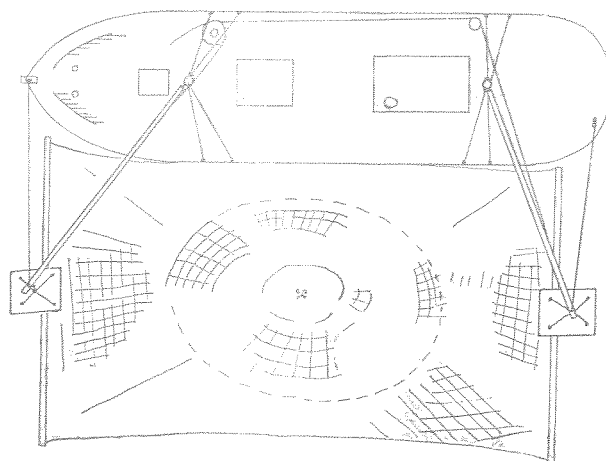
Som kjent kan der nå med ekkolodets hjelp registreres forekomster av fisk og sild, og ved fiskerikonsulent *Oscar Sunds* observasjoner av skreiforekomstene i Lofoten er det påvist at fiskestimene (fiskefloa) der kan ha en betydelig utstrekning, tetthet og tykkelse.

Disse observasjoner synes å gi fangstbetingelser for et notredskap under Lofotfisket og det forhold at skreien under gytingen synes å ha forholdsvis liten egenbevegelse, skulle skape muligheter for midre nøter som fanger etter synke-notprinsippet.

Fiskeridirektoratet leiet i fjor M/K „Huseland“ med 9 manns besetning, fører *Arne Fjørtoft*, og M/K „Havly“ av Ibestad med 5 mann, fører *Hilmar Dyrstad*, til å gjøre forsøk i Lofoten

III

III. Redskapet i fangststilling nede i sjøen.

IV. Redskapet er hevet opp og bringes klar til skutesiden ved å svinge ut bommene.

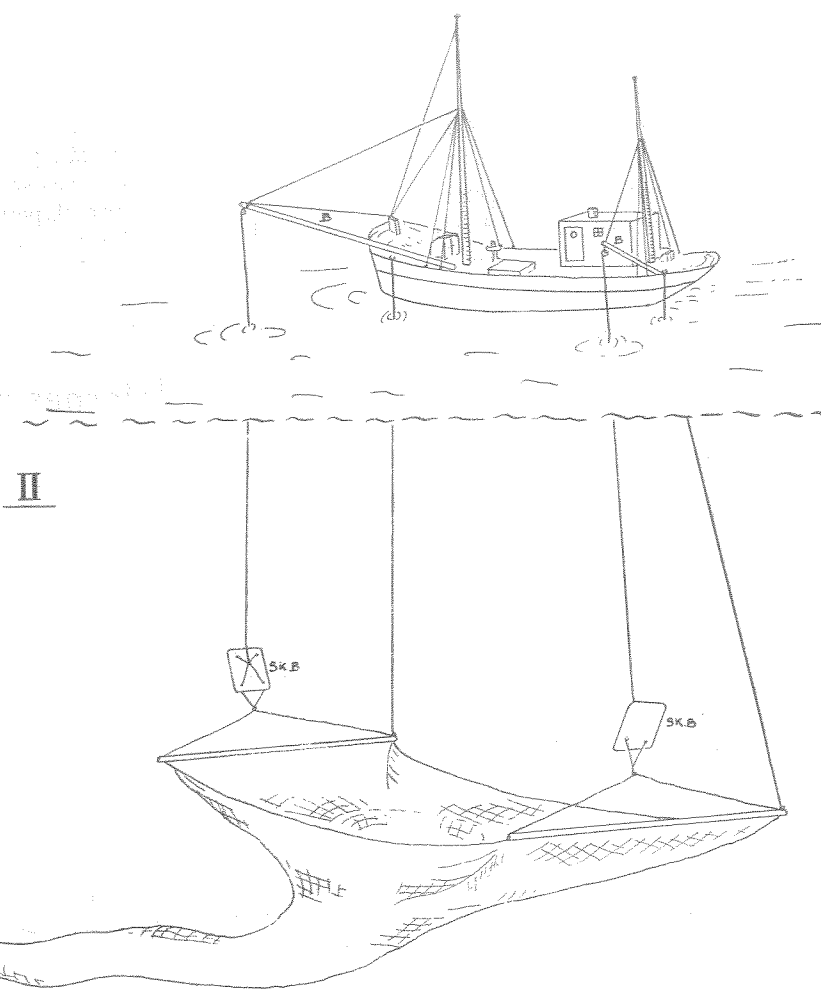
LOFOTEN.

notredskaper.

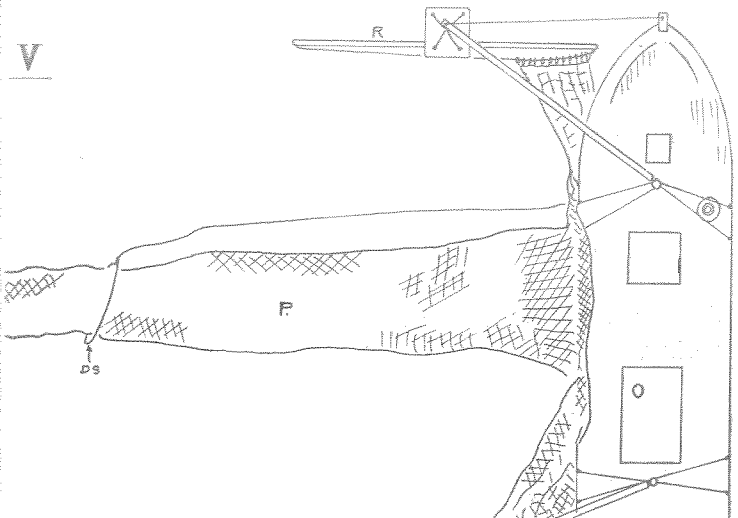
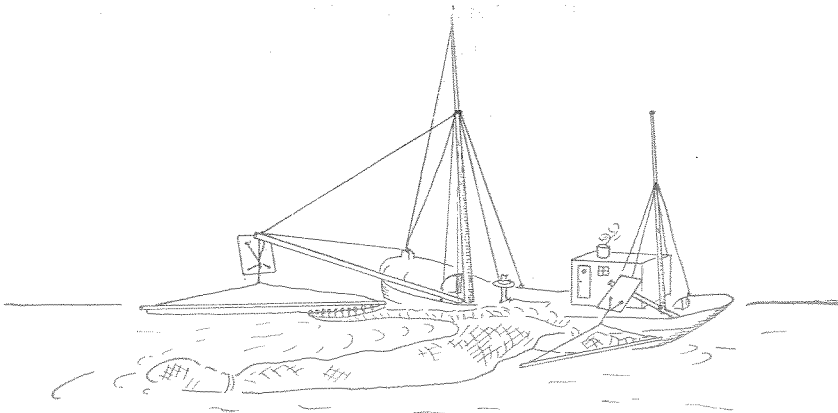
fiskerikonsulent
skaper i Lofoten.
rapporten han
drag og henviser
rapporten er
jengis her, nok
sesongen 1942.

otfisket, lens-
ig forkjemper
er skreifisket
r forsøk med
ng av driften
ore redskaps-
erinntekt for

n fikk i opp-
søksfartøyene
utferdiget de

Klar til innhiving.

med andre redskap enn de som vanligvis anvendes under skreifisket.

Som før nevnt ble forsøksfartøyene administrert av utvalgsformannen, og fiskerikonsulent *M. O. Kristensen* fulgte med fartøyene som direktoratets observatør og for å bistå med forsøkene.

De redskap som en spesielt hadde tenkt seg anvendelige under Lofotfisket, var vanlig rundfisksnurrevad, vanlig synkenot og to ved direktoratet etter kaptein *E. Kristensen*, Kr.sund N. og konsulent *Kristensens* forslag forarbeidede mindre notredskap, samt en av *Hjalmar Jensen*, Eidsford patentert og av ham selv forarbeidet slepenot.

Forts. neste side.

Redskapet er brakt inn til skutesiden.

De ved direktoratet bestilte og av firmaet O. Nilsen & Søn A/S forarbeidete 2 forsøksredskap fanger vesentlig etter synkenotprinsippet og ble ved sin form og konstruksjon for øvrig tenkt gjort anvendelig, det ene for en enkelt storskøyte og det andre av et lag på fire småskøyter eller sjarker.

Skissene av henholdsvis lofothåv og synkepose vil anskueliggjøre redskapenes form og framgangsmåten ved bruken av dem. Konstruksjonen av *Hjalmar Jensens* patenterte slepenot kan ikke gjen-gis her, men det kan være av interesse å vise den form redskapet fikk etter de forandringer som ble gjort med reskapet på grunnlag av de erfaringer en høstet under forsøkene.

Fig. A forestiller Lofothåven som tenkes anvendt for et enkelt fartøy. Prøveredskapet hadde dimensjonene 20 × 10 m. Jernrærne, R, holdt redskapet åpent og ved hjelp av bommene og skovlene ble redskapet strukket i lengderetningen. Som det går fram av tegningene, skulle redskapet senkes etter S. L. (styrelinene) på høykant gjennom fiskefloen. I den forønskete dybde under fiskefloen slakkes styrelinene, S. L. av og på grunn av tyngden i rærne, R., skulle redskapet innta en horisontal stilling under fiskefloen og da straks være klar til innhiving. De forsøk som ble gjort, viste at metoden er anvendelig, men rærne, R., som var laget av 1½" heltrukne stålrør, viste seg imidlertid ikke å greie påkjenningen. Under innhivingen la rærne seg sammen således at redskapet ikke ble holdt åpent i sin bredde og fanget da selvsagt ikke som forutsatt. Det er visse tekniske spørsmål som må løses her før en kan si om redskapet vil være anvendelig i denne form under Lofot-fisket.

Forts. neste nr.

Utlandet, forts. fra s. 91.

Omsetning av den såkalte »Fladen-sild«.

i Sverige ble drøftet på et møte 9. februar i år, forteller vår kollega »Svenska Västskustfiskaren«.

Det ble presisert at alt måtte settes inn på å holde kvaliteten oppe. Silden fra Fladen Grunn er like god som hvilken som helst annen sild, ble det sagt. Og var en bare streng i sine krav til behandlingen, kunne det bli stor eksport av saltsild.

At enkelte hermetikkfabrikker hadde vært uheldige med »Fladen-sild« skyldtes bare uheldige omstendigheter, ble det sagt. Det er viktig at fisket tas opp så tidlig som mulig, allerede i mai og juni bør en ta til.

Fersk sild måtte det være et godt marked for i august og september, da folk kjøper for hjemmesalting.

En taler antydte muligheten av å pålegge fartøyene å gå oftere til land med fangsten. Utsending av moderskip til å overta saltingen ble også nevnt.

Det gjaldt å motarbeide det dårlige ord som svensk sild hadde fått på seg.

De svenske myndigheter arbeider nå mer intenst med å fremme eksporten av fisk og fiskeprodukter.

Tønnemangelen gjør seg sterkt gjeldende og situasjonen ble drøftet i flere timer.

Internasjonal fiskeripolitikk.

Hva FAO skal arbeide med.

Forts.

I dag bringer vi resten av fiskerikomiteens innstilling på Forente Nasjoners Ernærings- og Jordbrukskonferanse. Første del stod i »Fiskets Gang« nr. 5, s. 48, fortsettelsen i nr. 7, s. 69.

4. Undervisning. — Bedre utdanning for fiskeriene og fiskeforedlingen, og spredning av kunnskap om fiskerivitenskap og fiskeripraksis.

Mulighetene for utdanning av fiskeripersonale i alle ledd av produksjon, foredling og distribusjon er meget begrenset, og forbedring av utdannelsen på fiskeriene og fiskeforedningens område er meget viktig for at en skal kunne nytte helt ut fiskerienes råstoffkilder.

FAO bør derfor

22) Oppmuntre til opprettelse av fiskeriskoler og høvelige fiskerikurser ved de institusjoner som passer til dette. I mange land vil landbruksskolene kunne tjene som treningssteder for folk som vil spesialisere seg på fiskeriene. Skolene bør også bli samlingsstedet for spesialiserte fiskerikurser og for utbredt arbeid med å spre opplysninger til fiskerne og til de som arbeider på land i alle ledd av produksjon, foredling og distribusjon.

5. Sikring av naturgrunnlaget m. v. — Bevaring og utvikling av fiskerienes råstoffkilder.

A. Bevaring av bestanden.

Spørsmålet om å bevare fiskebestanden for havfisket, er av internasjonal art, men da problemene angående bevaring av bestanden er forskjellige i mange forskjellige områder, anses det ønskelig at et hvert internasjonalt tiltak for å bevare og dirigere blir gjennomført særskilt for hvert enkelt område. Det bør imidlertid være åpen utveksling av ideer og opplysninger mellom slike regional autoriteter med det for øye å få i stand en mere utviklet koordinering.

FAO bør derfor

- 31) oppmuntre til at det nyttes hensiktsmessig teknikk i fiskerøkt overalt hvor betingelsene for en formåelse av fisk gjør det mulig å gjennomføre slike tiltak.

6. Bedre foredling og markedsføring. — Forbedring i foredlingen, omsetningen og fordelingen av fiskeriprodukter.

Det fundamentale problem: Uregelmessigheten i tilførslene bør overveies av alle nasjoner. Mer hensiktsmessige fangstmetoder må tas i bruk, og framfor alt: arbeid med tilpassing av de nye metoder for foredling må fortsette, særlig når disse kan tjene som motvekt mot vekslene i tilførslene av råstoff. Dette arbeid vil, når det går hånd i hånd med utnyttning av forbedringer i transport- og distributionsapparatet, bety en mer regulær strøm av fiskeriprodukter til forbrukerne, og dette er noe av det viktigste når det gjelder noen utvidelse av betydning i forbruket.

A. Foredling.

Foredling dekker hele området for preservering av fisk, frysing, hermetisering, tørking, salting, røking og fabrikasjon av fiskerienes biprodukter. Som allerede nevnt, er det tilgjengelig et veid av opplysninger angående nyere og mer hensiktsmessige metoder for tilvirkning av fiskeriprodukter.

FAO bør derfor

- 29) oppmuntre til praktiske demonstrasjoner av moderne fiskerarkoster og fiskeredskaper. De institusjoner som blir henvist til i avsnitt D i annen del av anbefalingene, kan bl. a. tjene som samlingssted for disse demonstrasjoner. Fartøiene og utrustningen kan også brukes for å bestemme hvor meget de ikke utnyttede områder kan tenkes å skaffe.
- 30) oppmuntre til full utveksling direkte eller gjennom FAO av opplysninger som angår frem-skrutt i bruken av farkoster og redskaper.

C. Fiskerøkt.

Den fulle utnyttelse av fiskerienes råstoffkilder avhenger ikke bare av hvordan fiskeriene blir ledet for å oppnå maksimal ytelse på langt sikt og den beste utnyttelse og forbedring av fiskeriteknikken, men det avhenger også av en forbedring av vilkårene for fiskens formåelse og vekst.

FAO bør derfor

- 32) oppmuntre til samling av disse opplysninger i en hensiktsmessig form, slik at det kan spres blant de forskjellige medlemsregjeringer hvor det er behov for det, oppmuntre medlemsregjeringene mest mulig til å demonstrere for befolkningen nyere foredlingsmetoder og ny teknikk.

Dette kan oppnås på den måten at kvalifiserte eksperter stilles til disposisjon for de land som ber om det. I denne forbindelse bør en ikke overse mulighetene av å bruke de institusjoner som er nevnt i avsnitt D i annen del av anbefalingene.

B. Omsetning og fordeling

Det er en meget stor skilnad mellom fiskeproduktenes førstehåndsverdi og detaljpris. Fisk, som er en av de billigste matvarer som leveres fra utpro-

* B. Utvikling av fisket.

Om fiskerienes råstoffkilder skal bli fullt nyttiggjort, beror i stor utstrekning på at fiskeriteknikken blir utviklet og best mulig tilpasset de mange forskjellige forhold. Utviklingen kan i høy grad bli påskyndet ved en bedre utveksling av opplysninger.

duzentene, blir en av de dyrere matsorter i detaljforretningene. Der har vært anført mange grunner for dette, men det er likevel en kjensgjerning, at det hemmer forbruket. Der har vært gjort noen undersøkelser for å finne årsakene i omsetnings- og fordelingskjeden, men de har ikke ført til noen løsning. Imidlertid bør saken kunne undersøkes nærmere for hvor mulig å sikre produksjonen av sunne standardiserte produkter, standardiserte både med hensyn til kvalitet, emballasje, vekt og betegnelse.

FAO bør derfor

34) oppmuntre til utvidelse av disse undersøkelser, slik at en kan få bedre kjennskap til saken og anbefale framgangsmåter som vil gjøre fisk tilgjengelig for forbrukere med lavere inntekter. I denne forbindelse kunne kvalifiserte eksperter bli stillet til disposisjon for de medlemsland som ber om det.

7. Hensiktsmessig kredittordning. — En politikk som tar sikte på å skaffe hensiktsmessig kreditt for fiskeriene, på nasjonal og internasjonal basis.

Fiskeriene er i sin alminnelighet underkapitalisert. Tekniske fremskritt skulle imidlertid kunne bringe en langt på vei i retning av å fjerne noen av de risiker som har hemmet kapitalinvestering. Det å fremme tekniske fremskritt, vil være av nasjonal karakter. På den annen side trengs det internasjonale kreditter i de land hvor proteinmangel er et stort nasjonalt savn, for at fiskeriene der kan bli utviklet.

FAO bør derfor

35) oppmuntre regjeringene til å gi kreditt for å medvirke til tekniske fremskritt.
36) være beredt til å gi sakkyndig assistanse hvor dette er nødvendig og hvor det blir bedt om det.
37) utstrekke påtenkte tiltak for jordbruket til også å gjelde fiskeriene når det er blitt mulig å oppnå slike kreditter (§§ 68 og 69 i interimskomiteens første rapport til regjeringen).¹⁾

8. Internasjonale vareavtaler. — Tilpassing av en internasjonal politikk angående vareavtaler for fiskeriprodukter.

Vareavtaler kan brukes med hell overfor fiskeriprodukter, særlig når det gjelder preserverte eller andre holdbare varer.

¹⁾ Denne innstilling kommer en tilbake til senere i »Fiskets Gang«.

FAO bør derfor

38) undersøke mulighetene for vareavtaler som angår fiskeriene, særlig fordi de hemmer eller hindrer bedre produksjonsorientering og fordi de kan være effektive når det gjelder å skaffe muligheter for å forsyne forbruksmarkeder fra de mest ytedyktige produksjonskilder.
39) undersøkes som en integrerende del av sitt program virkningene av tariffier og andre internasjonale begrensninger av verdenshandelen og likeså virkningene av unormale vekslinger i valutakursene, noe som også hemmer produksjon, fordeling og forbruk av fiskeriprodukter.
40) sende slike opplysninger til regjeringene i produsende og forbrukende land og til andre interesserte autoriteter.

9. Rådgivende fiskerikomiteé.

Under behandlingen av de mange spørsmål som sannsynligvis vil oppstå, spesielt under det første arbeid med å bygge opp FAO's organisasjon, vil generaldirektøren og hans hjelpere få nytte av å rådspørre en ekspertkomité innen fiskeriene.

FAO bør derfor

41) oppnevne en rådgivende fiskerikomiteé.

Dette var innstillingen fra den komiteen som arbeidet på Quebeck-møtet i oktober 1945.

Organisasjonen er nå så smått begynt sitt arbeid. Det er nylig innløpet melding til Fiskeridirektoratet om at generaldirektøren har oppnevnt en slik rådgivende komité som anbefales i punkt 41. Fra Norge møter fiskeriutsending Nils Jangaard som for tiden er bosatt i Washington D C, U. S. A., altså der hvor organisasjonen har sine foreløpige kontorer.

Svensk saltsildeeksport til Tsjekkoslovakia.

Et par firmaer i Gøteborg har i disse dager sluttet avtale om den første leveranse av salt sild til Tsjekkoslovakia siden krigsutbruddet. Det dreier seg om 8000 tønner som skal skipes til tysk østersjøhavn, og derfra fraktes videre med jernbane.

Man håper og tror at dette parti skal danne opp-takten til stor saltsildutførsel til Tsjekkoslovakia, og forhandlinger om ytterligere eksport er allerede i gang.

„Statsbåtene.“

Ved Harald Jensen.

En del fiskefarkoster, ca. 400 stykker, er i dag kjent kysten rundt under navnet »Statsbåter«. Denne betegnelse innebærer at farkostene er bygget med statsbidrag — nedskrivningsbidrag til anskaffelse av nye tidsmessige fiskefarkoster«. En skal her gi et kort resyme vedrørende disse farkoster.

Finnmark Fiskerlag sendte 22. februar 1933 Stortinget et telegram med krav om midler til nødsarbeid for fiskerbefolkningen i Finnmark. Dette »nødop« fra vårt lands nordligste fylke førte til at fiskeriinspektøren i Finnmark, R. Skotnes gjennom Fiskeridirektoratet fikk saken til uttalelse. Man kan med god grunn si at fiskeriinspektørens utredning, som er datert 31. mars 1933, danner utgangspunktet for en meget vesentlig del av krisebevilgningene til fiskeriene og direkte ga støtet til byggingen av »statsbåtenes«.

Fiskeriinspektøren *frarådet* bevilgning av bidrag til alminnelig nødsarbeid. I stedet ga han uttrykk for hva en flerhet av fylkets befolkning mente, nemlig: »at det offentlige burde gi større bidrag til anskaffelse av tidsmessige fiskerbåter, således at restbeløpet kunne erholdes som lån av Fiskeribanken«. Ved en sådan disposisjon fra statens side ville det bli ytt hjelp til selvhjelp for Finnmarks fiskerbefolkning. Den alminnelige nød som hersket i Finnmark i 1933 skyldtes etter fiskeriinspektørens mening ikke bare den omstendighet at pomorhandelen (russehandelen var brakt til opphør, og den mangel på plan som preget omsetningsforholdene av fiskeproduktene. Nøden skyldtes etter hans mening i vesentlig grad den omstendighet at fiskerne stort sett manglet tidsmessige fiskefarkoster og brukbare redskaper til å drive havfiske med. Det var da også spesielt blant småbåtfiskerne at nøden var særlig følelsesfull.

Fiskeriinspektøren sluttet sin utredning med å foreslå at Finnmark fikk stillet til disposisjon halvparten av et beløp på ¹⁾ kr. 583.505. — »og benytte dette til 50 % nedskrivningsbidrag til anskaffelse av passende motorbåter tjenlig for driften her oppe, også for bankdrift under høst- og vinterfisket.«

Saken ble kort tid etter av Fiskeridirektøren tatt opp med Handelsdepartementet, og 24. august 1933 ble det ved kongelig resolusjon bevilget kr. 150.000 som nedskrivningsbidrag til aktive fiskere i Finnmark til anskaffelse av havgående fiskefarkoster. Forslaget om bygging av »statsbåter« var gått igjennom.

¹⁾ Beløpet omfatter fylkets part av lån av statsmidler til anskaffelse av redskaper med kr. 204 505 og bevilgning til nødsarbeid i fylket med kr. 379 000.

Fiskeridirektørens regler for utdeling av de bevilgete midler ble godkjent av Handelsdepartementet 16. april 1934. Reglene inneholdt i alt 16 punkter, bl. a. krav om opplysning vedrørende søkerens personlige egenskaper og rederiets organisasjonsmåte, samt at farkostens fører pliktet å avgi regnskap over farkostens drift på nærmere av Fiskeridirektøren angitt måte.

Statens panterett i farkostene ble satt til 10 år regnet fra bidragets utbetalingsdato.

Resultatet av det bevilgete beløp på kr. 150.000 ble at bidrag ble gitt til 16 partrederier, bestående av 52 mann — noe over 3 mann gjennomsnittlig pr. rederi. 9 farkoster på 47 fot og 7 farkoster på 42 fot.

Partrederienes regnskapsplikt overfor Fiskeridirektøren har gjort det mulig for Fiskeridirektoratet å kunne følge farkostenes drift år for år. Kravet om opplysning vedrørende parthavernes personlige egenskaper viser seg å ha vært av stor betydning, da farkostene med sikkerhet som følge herav kan sis å være kommet i hendene på driftige og dyktige fiskere. En skal her vise en del tall bl. a. fra regnskapene for 15 av de første 16 statsbåter i Finnmark. Tallene og det vesentlige av stoffet til denne oversikten er hentet fra boken »Statsbåtene«, utgitt av Fiskeridirektøren.

Byggeomkostningene for de første 16 Finnmarksbåtene utgjorde i alt kr. 275.241. Herav falt kr. 171.357 på de 9 47-fots båtene og kr. 103.885 på syv 42-fots båter. Gjennomsnittlig beløp byggeomkostningene seg til kr. 19.040 for 47-fots båtene, hvorav kr. 9.517 ble tilstått som bidrag og kr. 9.523 som lån i Fiskeribanken. De tilsvarende tall for 42-fots båtene var henholdsvis kr. 14.840, kr. 7.384 og kr. 7.456. Interessant er det å merke seg at mens byggeomkostningene gjennomsnittlig for en 47-fots farkost i 1935 utgjorde kr. 19.040, er det i dag vanskelig å bygge en tilsvarende farkost for under kr. 51.000.

Det oppfiskete kvantum for 15 av ovennevnte statsbåter utgjorde i femårsperioden 1935/39 i alt 20.182 tonn til en samlet verdi av kr. 1.958.000, m. a. o. omkring det syvdobbelte av farkostenes anskaffelsesverdi. Beholdning i bank og kasse pr. 31. desember 1939 utgjorde i gjennomsnitt for 47-fots båtene kr. 5.699 mens gjelden til Fiskeribanken var nedskrevet til kr. 4.215. For 42-fots båtene beløp bank- og kassabeholdningen seg til kr. 3.066 og gjelden til Fiskeribanken seg til kr. 3.941. De tilsvarende beløp i gjennomsnitt for alle 15 under ett var kr. 4.646 og kr. 4.106.

Det kunne være fristende på grunnlag av sist nevnte kontantbeholdning på kr. 4.646 og restgjeld kr. 4.106 å trekke den slutning at disse 15 første statsbåtene allerede i løpet av en kort 5 årsperiode hadde kvittet seg med hele Fiskeribankgjelden. En slik slutning ville imidlertid være noe forhastet i og

med at nedskrevet Fiskeribankgjeld og partredierenes kontantbeholdning blant disse 15 båtene selvsagt avvek noe fra hverandre, til dels betydelig. Således var stillingen på daværende tidspunkt for »den beste«: Fiskeribankgjeld kr. 2.915, beholdning i bank og kasse kr. 12.439, mens resultatet for »den dårligste« var: Fiskeribankgjeld kr. 6.258 og beholdning i bank og kasse ÷ kr. 79.

Det er grunn til å tro at byggingen av de 16 første statsbåter både fra forslagsstillerens og de bevilgende myndigheters side var ment som et eksperiment, men »eksperimentet« har som sådant utvilsomt virket på mange som er friskt pust i en depresjonsperiode. Om disse »pionerene« for senere statsbåter er imidlertid å si at de med sine imponerende driftsresultater har stått som et utmerket forbilde for far-koster bygget med nedskrivningsbidrag.

Pr. 30. juni 1942 utgjorde tallet på »Statsbåter« i alt 382 fordelt langs kysten i forhold til fylkenes antall hovederhvervsfiskere. Det samlede antall nybyggede fiskerikoster utgjorde i femårsperioden 1935/39 i alt 3842. Herav utgjorde statsbåtene 8,5 %. Av den samlede bruttoregister tonnasje som var på 32.047,3 tonn utgjorde statsbåtene 5.738,2 eller 17,9 %. De senere bevilgninger førte med seg en del endringer. Således ble statsbidrag bare ytt med 30 til 40 prosent av byggeomkostningene for båter på 4 brutto registertonn eller mer, og med innfil 50 % for båter under 4 brutto registertonn. (Som tidligere nevnt utgjorde statsbidraget for de første 16 50 % av byggeomkostningene uansett drektighet). Enn videre ble slått fast at intet bidrag måtte overstige kr. 10.000 og at partredieret for båter på over 4 tonn skulle bestå av minst 3 medlemmer mens det for båtstørrelser under 4 tonn var tilstrekkelig med 2 parthavere i redieret.

Alt i alt ble det av staten i budsjetterminene 1933/39 bevilget til anskaffelse av nye fidsmessige fiskefarkoster kr. 4.500.000. Men til bygging av nye motorfarkoster ble bare brukt kr. 2.740.000, til nytt skrog eller motor kr. 200.000. Til fiskeredskaper ble av bevilgningen brukt kr. 1.000.000, til lån eller bidrag til havgående fiskeflåte kr. 350.000, til 2. pr. lån til fartøy anskaffet ved bidrag (grunnet pris-sjffning) kr. 50.000 og til administrasjonsutgifter kr. 160.000.

Byggeomkostningene for de 382 statsbåter beløp seg til kr. 5.589.807, herav utgjorde fiskeribanklånet kr. 3.175.799 og statsbidraget kr. 2.053.754. Gjennomsnittlig lengde var 38 fot, brutto registertonn 15,37, gjennomsnittlig motorstyrke 23,9 hk.

Den Norske Stats Fiskeribank har beredvillig hvert år tilstillet direktoratets statistiske avdeling oppgave over farkostenes betaling av avdrag og renter. Ifølge bankens oppgave utgjorde restgjelden pr. 1. januar 1945 kr. 475.590 eller gjennomsnittlig kr. 1.245 pr. farkost. Av samlede byggeomkostninger utgjorde restgjelden pr. 1. januar 1945 i prosent 8,51.

Ser en på Statbåtenes langt nedskrevne Fiskeribankgjeld og samtidig studerer partredierenes inn-sendte årsregnskap, forstår en at vår fiskeribefolkning ikke bare kan kunsten å fiske, men også i stor utstrekning er fortrolig med regnskapsførsel. Mange

av de innsendte regnskap og da kanskje særlig fra de nordligste fylkene kan stå for en hvilken som helst regnskapskyndigs kritikk. De bærer for øvrig tydelig preg av at fiskerne fullt ut erkjenner en sam-vittighetsfull regnskapsførsel som en ikke uvesentlig faktor for deres håndverk, — selve fisket. For Fiskeridirektoratets statistikkavdeling har den alt overveiende del av regnskapene statistisk hatt stor betydning som et pålidelig materiale i avdelingens arbeid med driftsøkonomiske undersøkelser.

I en artikkel om »Statsbåtene« kan en ikke unnlåte å nevne de personer hvis navn i særlig grad er knyttet til disse farkoster, nemlig: fiskeriinspek-tør i Finnmark fylke *R. Skotnes*, som helt fra starten har fulgt statsbåtene med levende interesse, og fore-stått revisjonen av de 16 første Finnmarksbåtene og delvis formulert regnskapsskjemaene. Fiskerikon-su-lent *P. Rønnestad* som har båret hovedbyrden med det administrative arbeid med statsbåtene i Finn-mark, og skipskyndig konsulent *L. T. Selsvik*. Sels-vik har levert samtlige tegninger av statsbåtene og var sammen med Rønnestad ansvarlig for byggetil-synet.

Ny fiskerilitteratur.

Fishing, mortality and effort. Nature, Vol. 154. No. 3907 p. 366. London 16. september 1944.

Rasmussen, Birger: Dypvannsrekens biologi i nytt lys. Naturen 1 s. 10.

Schlaifer, Arthur: The schooling behavior of mackerel: a preliminary experimental analysis. Zoologica. Vol. 27 no. 14, p. 75. New York 1942.

Våre klippfiskmarkeder. Sør- og Nord-Amerika. Landene veit det indre Middelhav. Norges Utenrikshandel, 2 s. 47. Atkins, W. R. G. and F. J. Warren: The preservation of fishing nets, trawl twines and fibre ropes for use in sea water. Journ. mar. biol. assoc. of United Kingdom. XXV, 1. Cambridge 1941.

Canada, U. S. asked to consider policy for offshore fisheries. Fisheries Commission urges governments to implement policy announced by President Truman and to apply it to all joint fisheries in the North Pacific. Commerce. Fishermens Weekly. Vol. 12, 2 p. 15. Vancouver B. C. 1946.

Cole, H. A.: The fecundity of *Ostrea edulis*. Journ. mar. biol. assoc. of United Kingdom. XXV, 2. Cambridge 1941.

Hickling, C. F.: Marking fish with the electric tattooing needle. Journ. mar. biol. assoc. of United Kingdom. XXVI, 2. Cambridge 1945.

Norsk Fiskerimanakk 1946. Selskabet for de norske Fiskeriers Fremme. Mousen, Bergen. Kr. 3.00.

Canada. Forsatt gode muligheter for eksport av hermetikk. Norges Utenrikshandel, nr. 3, s. 78.

Egypt. Fisk og fiskehermetikk har bare begrensete avsetningsmuligheter. Tran og fiskeolje. Norges Utenriks-handel, nr. 3, s. 73 og 75.

Air-Conditioned kippers. »Food Manufactures«. Januar 1945. Tidsskr. Hermetik 2, s. 64.

Utsiktene for fiskeriene våre.

Et foredrag fra sommeren 1945.

Forts. fra nr. 8.

På flere kyststrøk later det til at ønskene går i retning av større motorfartøyer enn før. Om disse ønskene skal bli realisert, vil avhenge av mange forhold. Først markedsforholdene: Summen og arten av det vi får selge. Dernest kommer det an på hvilke havområder vi får nytte ut i fjerne farvann. Nordmenn drev fiske i Nordsjøen, ved Færøyane og Island, øst og vest for Grønland, ved Bjørnøya og Spitsbergen. Fisket i fjerne farvann var i *utvikling* da krigen kom, og det er grunn til å tro at denne utvikling vil fortsette.

For det tredje må vi så regne med hensynet til våre konkurrenter. Det får betydning for våre salgsmuligheter. Markedslandenes eget fiske ble ofte finansiert av staten, dels ut fra hensynet til størst mulig selvberging, dels for å skaffe mannskap til marinen. Overfor slike hensyn står vi temmelig maktesløse. Men vi må også regne med konkurranse fra andre nasjoner, — og den konkurransen blir basert på kvalitet og pris.

Intensiteten i markedslandenes eget fiske får betydning for den måten vi kan utnytte forekomstene på utenfor vår sjøgrense. Den intensitet som konkurrentene drev fiske med i slutten av 30-årene like utenfor norskekysten, — gir ikke grunnlag for altfor stor optimisme.

På den annen side må en vel kunne håpe på at det påbegynte arbeidet, med å få i stand internasjonale avtaler om rasjonell fredning av fiskebestanden, nå kan føres fram.

Angående muligheter i fangstteknikk kan trekkes fram en del eksempler. — i 1930-årene kom *ekkolodd* i bruk i fisket. En kunne med det påvise større forekomster både av sild og fisk. Ekkoloddet har undergått store forbedringer i krigstiden — i ubåtkampens tjeneste —, noe som igjen vil komme fiskeriene til gode. *Snurpenotfisket* etter sild har også utviklingsmuligheter. Omlegning til dypere noter fant sted i slutten av 1930-årene, og vil antakelig fortsette. Hvem vet, om vi ikke også kommer fram til en snurpenot som kan senkes ned, og hvis bruk således blir mindre avhengig av havoverflaten.

Trål har vært pekt på som et effektivt redskap for vårt *havfiske*. Hos oss kom det først i bruk i 1335—1936, og ble ganske snart forbudt. Bare de 11 fartøyer som var i drift da forbudet kom, fikk lov å fortsette.

Flere hensyn gjorde seg gjeldende. For det første var den fiskemengden vi kunne selge, sterkt begrenset,

nesten likegyldig hvor langt vi gikk ned i våre pristilbud. For det annet gjorde vektige sosiale hensyn seg gjeldende. Som avsetningsmulighetene var, ville et utvidet trålfiske ha virket uheldig på dem som drev kystfiske. Til trålfiske trengtes langt færre fiskere enn til annet fiske, og en ubegrenset overgang til trål ville, som omsetningsforholdene da var, hatt følger for bosetningen på kysten, slik som den nå en gang var blitt.

Om trålfiske i framtiden blir tillatt i noe større omfang, vet vi ikke i dag. Det blir myndighetenes sak å avgjøre. Men det er klart, at den avgjørelse som blir truffet, får gjennomgripende betydning for fiskeriene våre i framtiden. Personlig er jeg tilbøyelig til å tro at det mer vil bli tale om en gradvis utvikling, enn noen revolusjon i redskapsbruken.

Trålersaken viser tydelig den indre sammenheng mellom tekniske og økonomiske vilkår. Det ene ledd må tilpasse seg det andre.

Forholdet kan også illustreres på andre måter:

Ved århundreskiftet var det vanskeligere for en fisker å livberge seg på sjøen året rundt, enn det er nå. Han var den gangen mer avhengig av fiskeforekomstene nær heimstaden eller på bestemte strøk, som han kunne flytte til og hvor han kunne slå seg til noen uker. Motoren førte på dette område til en betydelig omlegning, vi kan si fra omkring 1910. Fiskeren ble mer mobil og ble også nødt til å drive mer intenst, fordi utstyret hans ble mer kapitalkrevende. Det lønnet seg ikke å la storskøyta ligge ubrukt store deler av året. Med *det* tok også den spesialiseringen fatt, som utviklet seg gjennom mellomkrigstiden, og som vel er blitt noe markert i krigstiden.

Med spesialiseringen følger også kravet til fagopp-læring. De grunnleggende kunnskaper må fiskeren alltid få ombord, men han trenger også kjennskap til navigasjon, til bokføring, til havets hemmeligheter, slik som bare den moderne vitenskap kan gi det.

Da har en også gitt forutsetningen for en rasjonell og økonomisk utnyttning av de produksjonsmidler — fartøyer og redskaper — som fiskerne har fått seg betrodd.

Det er all grunn til å tro, at spesialiseringen vil fortsette. På den annen side vil det enda lengre bli plass for en viss yrkesdeling. Vi må ta tilbørlig hensyn til naturforholdene som de er, og bosetningen og jordoppdelingen kan ikke uten store vansker legges om med ett slag. Men *retningen* er klar.

Farten i utviklingen blir blant annet bestemt av mulighetene for arbeid i andre yrker. Akkurat nå er problemet å skaffe arbeid til flest mulig. Om 10—15 år *kan* det være knapt om arbeidskraft, og dette vil i

tur og orden også få betydning for fiskeriene. Bli det et mindre antall fiskere, og vi ønsker samme fangstmengde, må det settes mer realkapital eller mer effektiv kapital bak hver mann.

Fiskeriene har hittil vært en fri næring. Alle som har ønsket det, har kunnet drive fiske. Det er ikke utenkelig at det i framtiden også i dette yrke blir stilt visse faglige minstrekrav.

Farten i utviklingen vil *også* avhenge av den måten hele arbeidsledighetspolitikken blir lagt an på. Å sette folk i arbeid for å unngå arbeidsledighet, er bare et tiltak på meget kort sikt. Like fullt er det en viss fare med å sette det i verk, fordi det er lettere å hake seg fast i fiskeriene enn i andre næringer. De dyktige kommer seg nok alltid ut om de vil, men de som har mindre tiltak i seg, blir hengende igjen.

Forrige verdenskrig brøt ut midt i en teknisk ny-skapningstid. Motorrevolusjonen i norsk fiske var i full gang. Verdensmarkedet stod åpent for alt det vi kunne selge. Det så ut som vi stod foran uante muligheter.

Så stengte krigen oss borte fra mange av våre markeder, men gjennom de usedvanlig høye fiskepriser ble skapt en økonomisk optimisme, som førte med seg meget store nyanskaffelser av skrog og motor. Ulykken var, at disse store kjøp ikke var betalt da krigen sluttet, prisene gikk ned, og avsetningsvanskene begynte å melde seg.

Der ligger en av grunnene til vanskene i 1920-årene. De økonomiske disposisjoner fra krigstiden virket lammende gjennom mange lange år, også i fangstteknikken.

Men nye veier ble prøvd, tvunget fram av de nye økonomiske vilkår, og den stadige vekselvirkning mellom teknikk og økonomi viser mellomkrigstiden mange eksempler på. De økonomiske vilkår i gullflommens år fra 1915 til 1920 presset fram en flåte som også var til stede da nedgangen begynte. Det nye forhold mellom kapital og arbeidskraft som da var en kjensgjerning, utløste et stadig press. Først på våre markeder: Vi fikk meget å selge. Men også på teknikken: Snurpenoten ble utviklet, likeså garnfisket. Lineskøytene dro lenger ut, erfaringene ble registrert, og fiskerne fant fram til en ganske annen redskapsmengde på hvert fartøy. Resultatet var igjen: Større fangster. Mellomkrigstiden gir ikke bilde av noen likevekt. *Mangel* på likevekt, stadig kamp for å tilpasse teknikk og økonomi kan heller settes som overskrift for denne del av fiskerienes saga.

Den *finansielle* situasjon arter seg noe annerledes for fiskerne etter *denne* krigen.

For det første var det trass i alt ikke slik eksplosiv kraft i den tekniske utvikling i 1939 som i 1914. Forholdene hadde stabilisert seg en del.

For det annet har krigstiden trass i de gode inntekter ikke gitt *mulighet* for tilstrekkelig investering. Driftsmidlene er ikke holdt ved like, fordi det ikke har vært nok *materialer*. Fiskerne kommer gjeldfri ut av denne krigen, eller med sterkt redusert gjeld.

Hvordan vil nå flåten og redskapsbestanden kunne gjenreises materielt og økonomisk? I første omgang blir dette det dagsaktuelle men forbigående forsynings-spørsmål, på samme måte som for driftsoljen.

Men farkostene er driftsmidler med lang levetid, og gjenreisningsspørsmålet må en da forsøke å se på lenger sikt. Både de usikre markedsforhold og vekslingene i naturens gaver gjør det umulig for oss å si på forhånd hvor store mengder av fisk og sild som kan komme på tale, og hvor stor flåte som skal til for å bringe dette på land.

Det er sannsynlig at de første materialer ikke så meget vil bli nyttet til nybygg, men til *reparasjon* av den flåten vi alt har. På den måten kan fangstevnen hurtigst intensiveres.

I mellomtiden må vi regne med å ha fått noe bedre oversikt over stillingen på de av våre markeder som vi kan regne med i framtiden, og på det svake grunnlag vi da har, må vi innrette våre investeringer. Vi er nødt til å kaste oss ut i det uvisse.

Meldinger som nylig er kommet fra utlandet, gjør det sannsynlig, at vi meget snart må regne med en kraftig reduksjon i prisene på våre fiskeriprodukter. *Det* er uten tvil det største aktuelle problem som våre fiskerier står overfor akkurat i dag.

Det eneste som kan oppveie denne prisreduksjon, er en tilsvarende reduksjon i driftsmiddelprisene, og et stadig arbeid med å gjøre fisket, foredlingen og omsetningen så rasjonell som mulig.

Det er neppe trolig at denne omstillingen kan finne sted med ett slag, uten også å redusere lønnsomheten. At omstillingen må skje så hurtig at hele næringen vil føle det ganske kraftig, er tvert imot noe som vi snarest mulig bør se i øynene.

Tvers gjennom dette dagsaktuelle problem må en så forsøke å se problemene for fiskeriene på lenger sikt. Spørsmålet blir da — både for næringens utøvere og for den offentlige politikk, hvordan og hvor meget det skal investeres i fiskeriene. I hvor stor utstrekning skal det private initiativ ta ledelsen og med det risiko for feilinvestering? Det reiser seg også mange andre spørsmål, som lar oss ane nye retninger i fiskeripolitikken:

(Fortsettes).